

haridus- ja teadusministri käskkirjaga
„Tegevuste „Teaduspõhine õppekavade ja õppevara arendamine
ning rakendamine ja õppekvaliteedi hindamine,
personaalsed õpiteed ja õpianalüütika“ ja „Haridus- ja noortevaldkonna töötajate
esma- ja täiendusõpe ning järelkasv“ elluviimine“

Tegevuse „Haridus- ja noortevaldkonna töötajate esma- ja täiendusõpe ning järelkasv“ rakendusplaani

1. Eesmärk

Käesolevas dokumendis täpsustatakse tegevuse „Haridus- ja noortevaldkonna töötajate esma- ja täiendusõpe ning järelkasv“ (edaspidi HANO) mõisted, tegevussuunad, partnerid, tähtsajad, tulemus- ja väljundnäitajad ning töökorralduslikud põhimõtted.

2. Mõisted

Haridusasutus – koolieelne lasteasutus, üldhariduskool, huvikool, kutseõppeasutus (sh kutseõpet pakkuva kõrghariduskooli kutseõpet võimaldavate õppekavade osas).

Haridusvaldkonna töötajad – alus-, üld- ja kutsehariduse õpetajad, tugispetsialistid (eripedagoogid, logopeedid, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid, sh haridusasutustele teenust osutavad tugispetsialistid), vastavate haridusasutuste juhid (sh õppejuhid, arendusjuhid jt juhtkonna liikmed) ning teised õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud.

Noorsootöö asutus – noortepoliitikat, noorsootööd ja selle erinevaid tegevussuundi (noorteinfo, avatud noorsootöö, huvitegevus jne) korraldav asutus.

Noortevaldkonna töötajad – huvihariduses, huvitegevuses ja noorsootöös vahetult noortega töötavad spetsialistid ning noorsootööd, noorte huviharidust ja huvitegevust pakkuvate või koordineerivate asutuste juhid.

Haridus- ja/või noortevaldkonna asutuse pidaja esindaja (edaspidi pidaja) ja haridusametnik – kohalikul või riigi tasandil haridus- ja/või noortevaldkonna eest vastutav ametnik/spetsialist või eraõppeasutuse omaniku esindaja.

Täiendusõpe – süstemaatiline tegevus, mis on haridus- ja noortevaldkonna töötajate enesearengu kaudu suunatud laste ja noorte arengu toetamisele. Täiendusõpe on tööalane enesetäiendamine ehk õppimine laiemalt, mis hõlmab nii kutse-, ameti- ja/või erialaste teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamist ja täiendamist kui ka individuaalset enesetäiendamist õppematerjalide jmt abil, kursustel osalemist, õpet juhendaja abil, õppimist teiste juhendamisel, õppereise, kolleegide vastastikkust tööalast nõustamist, sh parimate kogemuste ja teadmiste jagamist jmt.

Täiendusõppe korraldamisel lähtutakse haridus- ja teadusministri 21.11.2023 käskkirjaga nr 321 kinnitatud Haridus- ja noortevaldkonna töötajate täiendusõppe kontseptsioonist.

Baaskoolitus – kutsestandardites ja kompetentsimudelites kirjeldatud kompetentse arendavad ja riiklikest täiendusõppe prioriteetidest lähtuv täiendusõpe. Maht 32-64 akadeemilist kontakttundi (veebis või auditooriumis vm keskkonnas), millele lisandub iseseisev õpe, mis on vajalik õpiväljundite saavutamiseks.

Lisaeriala/mikrokvalifikatsioon/mikrokraadiprogramm - täiendava aine, eriala õpetamise või lisakompetentsi omandamine. Maht 6-30 EAP-d.

Õpetajate Akadeemia – Haridus- ja Teadusministeeriumi, Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli koostööprogramm, mille üldeesmärk on suurendada ülikoolide akadeemiliste töötajate ning koolide ja koolieelsete lasteasutuste õpetajate järelkasvu ning teadus-arendustöö võimekust neljas fookusvaldkonnas – loodusteaduste didaktika, matemaatika didaktika, eesti keele õpetamine muu kodukeelega õpilastele ja lastele, eesti keeles õpetamine ning kaasav haridus.

3. Tegevussuunad

3.1. Haridus- ja noortevaldkonna töötajate järelkasvu tagamine ning kvalifikatsiooni tõstmine

3.1.1. **Eesmärk** on tagada piisaval hulgal kvalifitseeritud ja motiveeritud töötajaid, et rakendada nüüdisaegse õpikäsituse põhimõtteid ning pakkuda kvaliteetseid haridus- ja noortevaldkonna teenuseid.

3.1.2. Eesmärgi saavutamiseks:

3.1.2.1. Õpetajate Akadeemia raames kutsutakse õppejõudude järelkasvu tagamiseks ellu külalislektorite programm, millega kasvatatakse õppe kvaliteeti, õpetamise võimekust ja mahtu neljas fookusvaldkonnas – loodus- ja täppisteaduste, matemaatika, muu kodukeelega lastele eesti keele ja eesti keeles õpetamine ning kaasav haridus;

3.1.2.2. Õpetajate Akadeemia raames töötatakse välja ja rakendatakse senisest paindlikumad õpetajate esma-, täiendus- ja ümberõppe õpirajad ning pakutakse õpetajahariduses uuenduslikku mikrokraadiõpet (mikrokvalifikatsioone) loodus- ja täppisteaduste õpetamise, matemaatika õpetamise ning kaasava hariduse valdkonnas kvalifikatsiooni saavutamiseks ja tõstmiseks;

3.1.2.3. töötatakse välja ning pakutakse kvaliteetseid ja mõjusaid täiendusõppe programme (baaskoolitused, mikrokraadiprogrammid jne) lähtuvalt kokkulepitud täiendusõppe prioriteetidest;

3.1.2.4. Distsantsilt Targemaks sarja raames korraldatakse laiema sihtrühmani jõudmiseks prioriteetsetel teemadel lühema kestvusega seminare jt lühemas formaadis õpisündmusi (sh järelevaadatavaid veebiseminare).

3.1.3. Täiendusõppe sihtrühmad on haridus- ja noortevaldkonna asutuste töötajad, pidajad ja ametnikud. Õpingute alustamise tingimused, sihtrühm, õppe sisu, maht, lõpetamise tingimused jmt täpsustatakse iga koolituse/programmi õppekavas.

3.1.4. Tegevussuunda viiakse ellu aastatel 2023-2029.

3.1.5. **Vastutaja HTM, partnerina** osalevad tegevustes 3.1.2.1, 3.1.2.2, 3.1.2.3. Tartu Ülikool ja Tallinna Ülikool ning tegevuses 3.1.2.4 Haridus- ja Noorteamet.

3.2. Haridus- ja noortevaldkonna asutuste juhtimiskvaliteedi tõstmine ning organisatsioonikultuuri arendamine

3.2.1. **Eesmärk** on haridus- ja noortevaldkonna juhtide professionaalse arengu süsteemne toetamine, et tagada juhtide aja- ja asjakohased teadmised ja oskused ning asutustes hooliv, koostööne ja demokraatlik organisatsioonikultuur, mis toetab üldpädevuste arengut ja kõigi osaliste heaolu, sh paremat füüsilist ja vaimset tervist, erimeelsuste ja kriiside konstruktiivset lahendamist ning võimaldab igal selle liikmel õppida ja areneda.

3.2.2. Eesmärgi saavutamiseks:

3.2.2.1. toetatakse haridusjuhi uuendatud kompetentsi- ja karjäärimudeli kasutuselevõttu, sh luuakse pidajatele võimalused oma kompetentsi kasvatamiseks juhtide värbamisel, nende töö tagasisidestamisel ja hindamisel ning professionaalse arengu toetamisel;

3.2.2.2. luuakse juhtidele kvaliteetseid ja mõjusaid täiendusõppe võimalusi kokkulepitud prioriteetsetel teemadel, et juhtide pädevus oleks aja- ja asjakohane ning professionaalne areng oleks toetatud kogu karjääri vältel;

3.2.2.3. töötatakse välja ja viiakse läbi koosõppe programme juhtidele ja pidajatele, et toetada nüüdisaegse õpikäsituse rakendamist, formaalse ja mitteformaalse hariduse lõimimist ja parimate tõendus põhiste praktikate jagamist (sh välisriikide ekspertiisi kaasates);

3.2.2.4. viiakse läbi arenguprogramme ametis alustavate kooli- ja lasteaia direktorite toetamiseks ning juhtide järelkasvu tagamiseks;

3.2.2.5. korraldatakse mentorite baasväljaõpet ning luuakse mentorite võrgustik, mille liikmetel on kõrge motivatsioon ja kompetentsid, et pakkuda juhtidele ja meeskondadele professionaalset tuge. Võrgustike liikmetele viiakse läbi professionaalset arengut toetavaid tegevusi, mis võimaldavad neil oma oskusi arendada ning spetsialiseeruda.

3.2.3. **Tegevussuuna sihtrühmaks** on haridus- ja noorsootöö asutuste juhid, pidajad ja ametnikud. Täiendusõppe puhul määratakse õpingute alustamise tingimused, sihtrühm, õppe sisu, maht, lõpetamise tingimused jmt täpsustatakse iga koolituse/programmi õppekavas.

3.2.4. Tegevussuunda viiakse ellu aastatel 2023-2029.

3.2.5. **Vastutaja HTM, partnerina** osalevad tegevustes 3.2.2.1–3.2.2.5 Tartu Ülikool ja Tallinna Ülikool ning tegevuses 3.2.2.5 (2023. ja 2024. aastal) Haridus- ja Noorteamet.

3.3. Uuringud, analüüsid ja täiendusõppe süsteemi arendamine

3.3.1. **Eesmärk** on nüüdisaegse õpikäsituse rakendamise tõhustamiseks toetada süsteemselt ja tõendus põhiselt haridus- ja noortevaldkonna töötajate professionaalset arengut kogu ametikaare üleselt.

3.3.2. Eesmärgi saavutamiseks:

3.3.2.1. viiakse läbi valdkonna arendamiseks ja rakendusplaani tegevuste mõju hindamiseks vajalikke uuringuid, sh rahvusvaheline õppimise- ja õpetamise uuring TALIS, analüüse ning arendustegevusi;

- 3.3.2.2. lepitakse kokku mõjusa täiendusõppe kriteeriumites, mis on aluseks täiendusõppe pakkumisel, õpitu praktikas rakendamise mõju hindamisel, seirel ning kohandamisel;
- 3.3.2.3. hoitakse aja- ja asjakohasena valdkonna arendamiseks vajalikke kompetentsimudeleid (sh õpetaja kompetentsimudelid) ning vajadusel luuakse uusi;
- 3.3.2.4. toetatakse kompetentsimudelitel põhinevate arengu- ja tagasisidetööriistade loomist, uuendamist ning kasutuselevõttu ning vajadusel arendatakse haridus- ja noortevaldkonna töötajate täiendusõppe sujuvaks korraldamiseks ning vajaliku aruandluse ning andmekorje tagamiseks täiendusõppe infosüsteemi Juhan vastavaid funktsionaalsusi ning kasutajamugavust;
- 3.3.2.5. viiakse ellu tegevusi valdkonna professionaalide järelkasvu tagamiseks, lähtudes 2024. a koostatud Haridus- ja noortevaldkonna professionaalide väärtustamise ja ameti atraktiivsuse kasvu kontseptsioonist. Korraldatakse konkursse haridusasutuste tunnustamiseks.
- 3.3.3. **Tegevussuuna sihtrühm on** haridus- ja noortevaldkonna töötajad, pidajad, ametnikud, noored ja muu töökogemusega inimesed, kes võiksid valdkonna ameteid õppida või karjääripöoret kaaluda.
- 3.3.4. Tegevussuunda viiakse ellu aastatel 2023-2029.
- 3.3.5. **Vastutaja HTM, partnerina** osaleb tegevustes 3.3.2.1, 3.3.2.3, 3.3.2.4 ja 3.3.2.5 Haridus- ja Noorteamet.

3.4. Uuenduslike arendusprojektide rakendamine, täiendusõppe tellimine avatud turult

- 3.4.1. **Eesmärk** on pakkuda haridusasutustele võimalust piloteerida uuenduslikke lahendusi nüüdisaegse õpikäsituse rakendamisel ning tagada täiendusõppe pakkumine haridus- ja noortevaldkonna töötajatele valdkondades, kus avatud turul on välja kujunenud vajalik kompetents, mida partnerülikoolid ei ole veel välja arendanud või pole valmis vajalikus mahus ja tingimustel pakkuma (nt kutseõpetajate erialane täiendusõpe).
- 3.4.2. **Eesmärgi saavutamiseks:**
- 3.4.2.1. korraldatakse projektikonkursse. Projektides osalemise ja hindamise kriteeriumid, tähtsajad, kvalifitseerimistingimused, nõuded teostamisele ja aruandlus määratakse kindlaks projektikutsetes.
- 3.4.3. Tegevussuunda viiakse ellu aastatel 2025-2029.

4. Tulemus- ja väljundnäitajad

Tabelis 1 on esitatud täiendusõppes osalejate ja kvalifikatsiooniga lõpetajate indikatiivsed kumulatiivsed arvud iga aasta kohta. Näitajad põhinevad rakenduskava ja meetmete nimekirja väljund- ja tulemusnäitajatel PSO24 ja PSR22¹.

Tabel 1. Tegevuse tulemus- ja väljundnäitajad

¹ Näitajate mõõtmismetoodika, andmete kogumise kord, sihttasemete seadmise alused jm täpsem info on kirjeldatud Rahandusministeeriumi koostatud perioodi 2021-2027 näitajate metoodikas.

Näitaja liik	Näitaja nimetus ja mõõtühik	Algtase 2023	2024	2025	2026	2027	2028	Sihhtase 2029
Väljundnäitaja	Koolitustel (maht vähemalt 32 akundi) osalenud haridus- ja noortevaldkonna töötajate arv	0	500	2400	7200	11 000	15 600	16 750
Tulemusnäitaja	Koolituse lõppedes kvalifikatsiooni saanud haridus- ja noortevaldkonna töötajad (arv)*	0	200	1800	5400	8250	11 700	12 563

* Tabelis on esitatud kvalifikatsiooni saavutanud absoluutarvudena, mis on kooskõlas rakenduskava ja meetmete nimekirja tulemusnäitajaga, mille kohaselt kvalifikatsiooni saanute arv peab 2029. aasta lõpuks moodustama 75% osalenute arvust.

5. Eelarve

Tabelis 2 on esitatud indikatiivne eelarve jagunemine tegevussuundade vahel.

Tabel 2. Indikatiivne eelarve tegevussuundade lõikes (sh Euroopa Liidu osalus ja riiklik kaasfinantseering)

Tegevussuunad		Eelarve
3.1.	Haridus- ja noortevaldkonna töötajate järelkasvu tagamine ning kvalifikatsiooni tõstmine	15 550 000
3.2.	Haridus- ja noortevaldkonna asutuste juhtimiskvaliteedi tõstmine ning organisatsioonikultuuri arendamine	5 500 000
3.3.	Uuringud, analüüs ja täiendusõppe süsteemi arendamine	2 932 500
3.4.	Uuenduslike arendusprojektide rakendamine, täiendusõppe tellimine avatud turult	2 500 000
Kokku		26 482 500